

FRÁSÖGN

af fjarfundi stjórnarnefndar Evrópuráðsþingsins 19. mars 2021.

Fundur stjórnarnefndar fór fram með fjarfundarbúnaði. Af hálfu Íslandsdeildar Evrópuráðsþingsins tóku þátt í fundinum Ólafur Þór Gunnarsson, formaður, Þórhildur Sunna Ævarsdóttir, varaformaður, og Bylgja Árnadóttir, alþjóðaritari. Á dagskrá var m.a. styrking fjármálaeftirlits í aðildarríkjum Evrópuráðsins og áhrif farandvinnu á börn farandverkamanna sem skilin eru eftir í heimalandi sínu.

Michael Roth, aðstoðarráðherra Evrópumála í Þýskalandi, kynnti áherslur þýskra stjórnvalda meðan á formennsku landsins í Evrópuráðinu stæði. Meðal forgangsmála Þjóðverja eru aukin réttindi minnihlutahópa, sérstaklega þeirra 12-15 milljóna manna af róma- og sinti-uppruna sem búa í Evrópu. Þá beindi ráðherranefndin sjónum sínum að framtíðarúrlausnarefnum lýðræðisríkja á borð við mannréttindi og siðfræði í tengslum við gervigreind og hatursorðræðu á netinu. Roth fjallaði einnig um Istanbúl-samninginn um forvarnir og baráttu gegn ofbeldi gegn konum og heimilisofbeldi. Hann sagði Evrópuráðið verða vart við vaxandi andstöðu gegn samningnum og orðræðu um að hann stangaðist á við menningu, hefðir eða trúarsíði í aðildarríkjunum. Af því tilefni vildi hann ítreka að Istanbúl-samningurinn snerist um baráttu gegn ofbeldi og að engin menning eða trúarbrögð ættu að líða ofbeldi. Vísanir í menningarmun gætu aldrei réttlætt ofbeldi gagnvart konum og börnum og honum gremdist þegar reynt væri að setja slíka menningarlega fyrirvara við samninginn.

Þórhildur Sunna Ævarsdóttir var framsögumaður skýrslu um nauðsyn þess að styrkja fjármálaeftirlitsstofnanir til að auðvelda upptöku illa fenginna eigna. Þórhildur Sunna sagði afar brýnt að halda áfram ötulli baráttu gegn spillingu og peningaþvætti. Hún benti á að skattundanskot næmu billjónum dollara árlega og meðal þeirra sem högnuðust væru glæpasamtök, hryðjuverkasamtök og spilltir stjórnámamenn. Skattundanskot ógnaði þannig bæði þjóðaröryggi og lýðræðinu. Með því að berjast gegn skattundanskoti skapaðist auk þess tækifæri til að afla ríkissjóði tekna til að takast á við félagsleg vandamál, ójöfnuð, hryðjuverkaógn og spillingu. Þórhildur Sunna benti á að gagnalekinn árið 2016 sem kenndur var við Panama hefði hvorki leitt til stórfelldra breytinga né réttlætis. Stjórnarnefnd samþykkti samhljóða ályktun og tilmæli til ráðherranefndarinnar sem byggðu á skýrslunni. Í ályktuninni eru aðildarríki Evrópuráðsins hvött til að gera upptækar ólöglegar eignir. Þannig geti ríkin gert einstaklingum og fyrirtækjum skylt að sanna að eignir þeirra hafi komið til með löglegum hætti, frekar en að stjórnvöld þurfi að sanna að þær séu illa fengnar. Aðildarríkin voru hvött til að styrkja fjármálaeftirlitsstofnanir sínar og tryggja þeim bæði fjármögnun og sjálfstæði.

Stjórnarnefnd samþykkti ályktun og tilmæli til ráðherranefndarinnar um áhrif farandvinnu á börn sem skilin eru eftir í heimalandi farandverkamanna. Í ályktuninni kom fram að milljónir barna væru svipt umönnun foreldra sinna vegna farandvinnu. Ekki aðeins væri þannig brotið gegn mannréttindum barnanna heldur væri stöðugleika og velmegun aðildarríkjanna ógnað. Nauðsynlegt væri að þróa hagkvæma stefnu gagnvart farandvinnu sem miðaði að velferð barna, vernd mannréttinda og kynjajafnrétti. Gera þyrfti farandverkamönnum kleift að taka börn sín með sér.

Þá samþykkti stjórnarnefnd ályktun og tilmæli um vernd flóttamanna og fólks á flóttu innan eigin landamæra. Aðildarríki voru hvött til að taka upp í þjóðarrétt ákvæði um allsherjarlögsögu (e. *universal jurisdiction*) þegar kemur að stríðsglæpum. Þingið kallaði einnig eftir því að aðildarríkin veittu flóttamönnum vernd og heilbrigðisþjónustu.

Stjórnarnefnd hélt tvær sérstakar umræður, annars vegar um áhrif baráttunnar við COVID-19 á lýðræði og hins vegar um nýjustu fréttir frá Tyrklandi um þróun þingræðis í landinu. Marija Pejčinović Burić, framkvæmdastjóri Evrópuráðsins, flutti ávarp undir yfirskriftinni COVID-19 og

hlutverk Evrópuráðsins. Næsti fundur stjórnarnefndar verður 28. maí 2021. Frekari upplýsingar má nálgast hjá ritara Íslandsdeildar og á vefsvæðinu <https://pace.coe.int/en/>.